REGVLÆ AD LECTOREM.

PRo elucidationum formalia & probationum, conclusionum & reſpõſionum argumentorum & appendicum, notia regulæ quæ iam ad lectorem, candido ſuo ingenio reliqua per ſe in dies magis, multiplici emolumento aſſecuturum.

Probationum concluſionum.

Ly quia, 1 Probationes concluſionum ponuntur per ly quia, ut neſciens tibus formam argumentandi conſeſſo dantur. Et ultra hoc poſſunt nuntur in forma, ut ſcientibus illam etiam ſatisfiat. In ſignũ hu

Forma argumenta tiõis, practicatur. ius, q. d. ponantur in forma remoueatur ly quia, & ſic deductis omnibus aliis pro uno antecedente, in teratur concluſio quæ probatur, præponendo ly ergo. Verbi gra. Probatio concluſionis articuli primi iacet ſic. Quia neceſſarium eſt homini, ſi uult ſalua ri, q. cognoſcat quædam de Deo, quæ rationem humanam excedunt: & illa per rationem humanam non põt homo cognoſcere. Ecce probano. Tunc ſi abſtulleris ly quia, adiungendo ly ergo poſt totum reſiduum, dices in forma ſic. Neceſſarium eſt homini, q. d. q. d. D. q. d. ra, & ſi per rationem humanam non poſſumus cognoſcere: ergo (ex concluſito litera) neceſſarium fuit homini ad ſalutem, q. ei notã fierent quædam per reuelationem diuinam, quæ rationem humanam excedunt. Hic eſt finis concluſionis pro parte correſpõdente iſti probationi. Vide numerum. 4. infra.

Antecedẽs. 2 Per antecedens hypotheticum copulatiuum. i. per propoſitionem copulatiuam, explicatur probatio quæque: aliquãdo autẽ, licet ratius, per antecedens categoricum. i. propoſitionẽ ſimplicem. Hoc patet in præditis probationis exẽplo, quoad antecedens hypotheticum copulatiuũ id autem fiunt forma argumẽtadi (ſi quis ea uti uoluerit) prompt⁹ occurrat, abſq; noua termino⁹ additione. Sic ergo quælibet probatio uno enty me mate, ſeu conſequentia conſtabit. Exemplum habes ſupra. 1.

Parentheſes antecedentibus inmixtę. 3 Ideo inter illud antecedens ponuntur quædam per modum parenthẽſis, licet propriẽ non ſint parentheſes ne fiat confuſio in antecedente illo ex mixtura talium ſed ut & antecedens & illud appoſitum remaneant ſeorſum, unumquodq; in ſua parte. Appoſitum illud uel inter poſitum eſt probatio, uel declaratio partis antecedentis, cui immediate apponitur ut patet conſideranti. Talis modus inuentus eſt procedendi: ne aliqui ad neceſſarii ſummã & progrediendi deeſſet, & ut breuitas (cui uxta titulum libri, ſtrẽndimus) cõſeruaretur. Omiſſæ tunc huiuſmodi parentheſes ſæpius, ſi uidendæ nihilominus in textu ſan. & doctoris: eo q⁹ ut ſummarentur, non neceſſarium uſum eſt. Idcirco & opiniones aliorum, & rationes eorum: & oppugnationes illarum ſæpe ſæpius omiſſæ ſunt.

4 Numeri ſignique adiciuntur ſic. 1. Quia neceſſarii &c. 2. Quia Numeri ad. 1. Quia & 1. Quia ly et &c. nõ facit &c. 3. Quia oportuit &c. Tunc per hmõi denotatur, q. ſunt in textu plures probationes eiuſdem cõcluſionis totius, & quod ly 1. Quia, eſt prima, ly 2. Quia, eſt ſecunda, ly 3. Quia eſt tertia, probat. o. Quæ numeri adduntur ſic, 1. Quia neceſſarii eſt homini &c. 2. Quia (ly ad ea etiam &c.) Si non reuelaretur diuinitus &c. Hoc exemplum probationis ex. q. 1. ar. 1. tractum ſit pro omnibus ſimilibus. Tunc ergo quando. 1. ad ſecundum Quia, apponitur mox talis clauſura (ly ad ea &c. uel, ly alio modo & uel aliqua alia dictio) deſignatur, q. concluſio ante poſita habet multas partes: & q. ly 1. Quia, eſt, probatio partis primæ, ly 2. Quia, eſt probatio ſecundæ ly 3. Quia, tertiæ, & ſic de ſingulis. Clauſura uero talis (ly ad ea &c.) apponitur: quæ principium partis cõcluſionis innuit ut ſcias, quã concluſionis partẽ probare intendat ly 2. Quia uel ly 3. Quia. Nam tunc, eo q. primum Quia probauit primam concluſionis partẽ, ideo annotare inſtabat oportuit, quam partem probarent. Quia ſecundũ, Quia tertium, &c. & ut ſciremus, q. tunc nullum Quia, probat tam concluſionẽ æquod alias facit ſingulum) ſed unumquodq; ſuã partẽ diuiſim. Verbi gratia. In 1. & 2. ar. 1. q. 1. nullũ Quia, tã cõcluſionẽ, probat, ſed partẽ, & unũquodq; ſuã (ut ibi videre eſt) in dono ad ut articulo ſingulũ Quia, probat tota⁹ prius cõcluſionẽ.

Ly Quia, ſũ probat ly 1. Quia, eſt probatio ſecundæ ly 3. Quia, tertiæ, & ſic de ſingulis. Clauſura uero talis (ly ad ea &c.) apponitur: quæ principium partis cõcluſionis innuit ut ſcias, quã concluſionis partẽ probare intendat ly 2. Quia uel ly 3. Quia. Nam tunc, eo q. primum Quia probauit primam concluſionis partẽ, ideo annotare inſtabat oportuit, quam partem probarent. Quia ſecundũ, Quia tertium, &c. & ut ſciremus, q. tunc nullum Quia, probat tam concluſionẽ æquod alias facit ſingulum) ſed unumquodq; ſuã partẽ diuiſim. Verbi gratia. In 1. & 2. ar. 1. q. 1. nullũ Quia, tã cõcluſionẽ, probat, ſed partẽ, & unũquodq; ſuã (ut ibi videre eſt) in dono ad ut articulo ſingulũ Quia, probat tota⁹ prius cõcluſionẽ.

Textus ubique uidendus. 5 In his omnib⁹, probat omnibus concluſionũ (ſicut & in rñſionibus argumentor⁹, & in appendicibus articulor⁹) plupponitur ſemper q⁹ textus diui Thomæ uidea⁹ & ſi multa, uel tacentur ibi, uel dicta, uel plenius nõ explicata, cõſulto dimittuntur, quæ ſi ne textuali inſione deſiderari poſſent. Sis ergo cautus, & prudens. Nõ. in intẽtionis mea⁹ fuit, aliquid ſeorſum à textu aut cũ, aut ſine, argumentatione hibus permactare: ſed nudam textus uentatẽ, ad aliqua (quæ multa eſt, maxime cõtra hæreſes) utiliter inde per ſe nacentes, pro uirium modulo pauxillatu mearum ſuccurẽtiæ enucleare, apertiendo potius uiam cultoribus ueritatis plus quippiã intenti à patenti conſonã inuelligãdi, q. plurima ſenſa explicando. Hanc ob rem, elucidationes formales, titulus operis eſt: ut ly elucidationẽ, textus pediſſequã enodationẽ: ly Formales, breuitatem cõdecẽtem, præfer tendo promittat.

Rñſionũ argumentum. *Reſpõſionum argumentorum.*

1 Ad propoſitiones, quæ a Dialectici uocantur maxim⁹, reducuntur (quo ad fieri potuit) argumenta omnia, ut ſic formaliter reſpondendo, gloſſatis eis patebit utilitas maior, ſolutio clarior, lectio ſtudioſis gratior. Maior: quia potest extendi (ut pote propoſitio maxima) ad oẽs ſcientiarum quarumuis fere materias, cũ gloſſemate ſuo: & ſic pauca legẽdo plurima colliges, atq; ſine mereritæ uiã ſubiectæ citius applicata. Gratior: ut quæ ingeniosi intellectũ tã ſuauius quam tã argutius, trahens faſtidiũ tollat.

Maxima.

Exemplũ

2 Propoſitionum ipſarum ſic gloſſandarum nodus tanũmodo adducetur. i. uerbulum illud, ex quo totum tei negotiũ pendẽtquo uidelicet ſoluto cætera facilime ſoluuntur, & quo ire ſoluto reliqua ir reſoluta uidentur. Ad hunc nodum (ſi profundius intuearis) reſponſa ſua D. Thomas ita dirigit: ut ipſum mira dexteritate uſus, acu ſcilicẽt ſime tangat. Verbi gratia. In q. 1. ar. 1. argumento primo (eligendo ex ipſo propoſitionem maximã, nodus eſt ly Conari. Reſpondens D. Thaãt ſic Ad primum ergo dicendum: q. licet ea, quæ ſunt altiora hoĩs cognitione, nõ ſunt ab homine per rationem inquirenda, ſunt tñ a Deo reuelata, ſuſcipienda per fidem. Nonne uides, his ſanctum doctorẽ (taceo: q. ſi mul ſatisfacit authoritati eccleſiaſtici) reſpondere directẽ ad ly conari, q. non per rationem inquirendo conandum ſit, ſed per fidem reuelata ſuſcipiendo? In ſpice formale noſtrum reſpõſum ex eo tractũ, & ſic ubique, ſi uis facias, ut Angelici Doctoris Angelicum ingenium non ſemeladmireris.

Nodus.

Senſus affirmatiuꝰ uel negatiuus.

3 Verbulum illud, ſeu uocula adducta, ex propoſitionib. literæ, unde ſumendi, dijudicanda ſemper eſt: utrum in ſenſu affirmatiuo ſtet, uel negatiuo. Sic enim fiet, ut etiam formalia reſponſa mox poſita ſic, &c. meliusq; abſque errore intelligantur.

De ſigno §.

4 Poſt formales rñſum ſequitur immediate ſignum hoc §. uel ſimile diſtinctiui formæ præmiſſæ à ſequuta applicatione ad materiã, de qua ibi tractatur. Tale ſignũ diſtinctiuũ eſt interponitur: ut maximã illã argumenti gloſſatã lucidius, ſine mixtione alicuius materiæ aguoſcas, agnitam in ſua puritate (quãdocunque uoluerit) facilius capias, captã, ad quã placuerit ſcẽtiã (ſecundũ poſſibilẽ) prouibi occurrentia ſtatim manuducas.

Poſtſignũ §. ſequentia.

5 Poſt tale ſignum ſequitur declaratio alicuius termini in formali rñſo præiacentis, inde applicatio ad materiam uel ſi nulla fiat termini talis declaratio, mox poſt ſignum ſequitur applicatio ſic. Tunc nihil contra, uel abbreuiate Tunc &c. Hoc eſt. Stante gloſſa data ad propoſitionem illam argumenti adductam, nihil conclutitur contra intentam ueritatem concluſionis articuli. Subſequitur ſueſſigo huius dicti, tunc & ratio ſic. Nã, uel. Li certa, uel alia rationalis conuincẽtia. Et hæc ſimilitur ex litera, unde ſumpta: ex qua ſumuntur, & reliqua omniatibi remotius.

Primũ de maiori, uel, 1ᵐ de minori, uel, 1ᵐ de cõſequẽtia, uel, 1ᵐ de cõſequẽtia, uel, 1ᵐ de cõſequẽtia, uel, 1ᵐ de Auguſt. uel ex Gregorio, Hieronymo: Dionyſio, uel hmõi. Adeo, q. ly, 1ᵐ deſignat numerũ argumentorũ, ly de maiori denotat appoſitionẽ, ly ex Auguſt. authoritatẽ: & q. d. dico de ly 1ᵐ, de ly de maiori, de ly ex Auguſtino, dictum ſic, de ly 2ᵐ, 3ᵐ 4ᵐ &c. de ly de minori, concluſione, conſequentia, cõſequentia, &c. de ly de probatione minoris, de conſequentia prima, ſecunda &c. Verbi gratia, ut ſequitur.

7 Aſſumatur primæ q⁹nis primi articuli primũ argm̃ cũ rñſio, & ſubnexis &c. & q⁹notitia pleniori præditoriũ oſum dicatur, ſic. 1ᵐ de maiori Conari. R. per rõnẽ ſolã inquirendo nõ, per fidem ipſa a Deo reuelata ſuſcipiẽdo. § tũc nihil contra. Nam, de cet oſa neceſſaria &c. Ecce ly 1ᵐ de maiori deſignat, q. hoc argumentũ eſt primũ in ordine argm̃ ly de maiori, q. de propoſitione maiori, illius argumẽti. Frolis uocula ſequẽs. ly conari: ſi qua cõſiſtit totius, & ipſorum, & cõſequenter argumẽti nodus. Ly conari, eſt ergo uerbulũ maximẽ ly & eſt rñſionis ſignũ, ly p rõnem ſo. nq. nõ p. ñ. p. a D. r. ſu. eſt rñſio ad illud uerbulũ, & cõſequenter ad totã ꝓpõnem maximã. Quaſi rñſio ipſa apertẽ dicat illa ꝓpoſitio maior, ad eaq; ſupra rõnẽ ſunt hõ non dẽ conari, intelligitur ſic, q. ad ea nõ dẽ conari per rõnẽ ſolã humanã, ita q. p. nãe teneatur ea inquirere aut apprehẽdere: nõ aute intelligitur, q. hõ ad ea nõ debeat conari p. fidẽ, ea. a Deo reuelata ſuſcipiẽdo. Ly. 5. eſt ſignũ denotãs, q. formale rñſum eſt ſinitũ: & diſtinguẽs diſpium a materia. 6. ſequenti applicatione ad eã, materiam, de qua ibi tractetur. Ly tunc nihil contra, ſignificat, q. tunc. 1. ſtat egloſa reſponſali, nihil hſ contra ueritatẽ articuli Ly Nam licet &c. eſt rõ oſtẽdens, q. ſtante gloſa prædicta rñſali, nihil concluditur contra ueritatẽ articuli. Hinc, ex rñſo. & eius applicatione, ꝛc. patet, quod non uulgaris momẽti eſt hũ quo ſenſu uerificetur propoſitio argumẽti adducta. Breuiſſimo g⁹ tur compendiolo & maximas fermẽ in finitas habe bis, ut per ſe entias varias ijs tibi ſe ſurrere deatur, & uero ſenſu donatas, ut ſcientiarum ipſarum ueritatem uteri poſſis, & falſo ſenſu exprẽſe priuatas, ut fallaces argumentationes ubilibet ſcientiarũ ipſarum deſtruẽtes extricare ualeas.

Vtilitas magna Paucis inclusa.

Appen-